The Central Research institute
of the Armed Forces of Ukraine

ISSN (print): 2786-9318
ISSN (online): 2786-9326
Military Science. Vol. 4 No. 2 (2026)

Received: *March 21, 2026* | **Revisions Requested:** - | **Revision Received:** -
Accepted: *May 20, 2026* | **Published Online:** *August 5, 2026*

Licensed (C) by Creative Commons Attribution International License 4.0 (CC BY-NC-SA)

DOI: 10.62524/msj.2026.4.2.18

Методика визначення та прогнозування потреби у військових юристах в умовах воєнного стану та мобілізації

Юрій Гусак
доктор військових наук, професор
професор кафедри інформаційно-аналітичних технологій
Інституту інформаційно-комунікаційних технологій та кібероборони
Національний університет оборони України
03049, проспект Повітряних Сил, 28, Київ, Україна
e-mail: y.husak1512@gmail.com
ORCID: 0000-0002-3423-2112

Денис Кандуєв
кандидат юридичних наук
Головне управління супроводження ракетних програм Збройних Сил України
03049, проспект Повітряних Сил, 6, Київ, Україна
e-mail: kanduevdenis@gmail.com
ORCID: 0009-0000-5827-8599

Марія Ярмольчик
доктор філософії, доцент
начальник науково-дослідної лабораторії
Державний університет “Київський авіаційний університет”
03048, вулиця Медова, 1, Київ, Україна
e-mail: LinkinFan357@ukr.net
ORCID: 0000-0001-9917-0189

Анотація. Актуальність статті зумовлена тим, що в умовах широкомасштабної збройної агресії російської федерації проти України, коли запроваджено правовий режим воєнного стану та проводиться мобілізація, здійснюється безпрецедентний тиск на органи військового управління, що трансформують структуру та інтенсивність правового навантаження. Ця стаття спрямована на розробку та практичне випробування економетричного й оптимізаційного інструментарію для планування кадрового забезпечення військово-юридичної служби. Ключова особливість розробленого підходу полягає в безпосередньому ув’язуванні прогнозованого правового навантаження з обсягами державного замовлення на підготовку кадрів. Класичні штатно-організаційні підходи до планування чисельності юридичного персоналу виявляються неефективними в умовах динамічної зміни стану російсько-української війни. У статті розроблено методичний підхід для оцінювання реальної потреби у військових юристах, прогнозування кадрової динаміки до 2030 року та оптимізації обсягів державного замовлення на підготовку військових юристів за умов воєнного стану та мобілізації. У дослідженні поєднано нормативно-економетричне моделювання трудовитрат,

ISSN (print): 2786-9318
ISSN (online): 2786-9326
Military Science. Vol. 4 No. 2 (2026)

динаміку кадрового балансу та оптимізаційне моделювання у межах квадратичної цільової функції втрат. Для довгострокового планування застосовано сценарний підхід та елементи імітаційного моделювання. Верифіковано структуру та нормативи правового навантаження для Збройних Сил України. Розраховано реальну потребу в юристах на період 2025–2026 років (1 800–1 900 осіб) та побудовано сценарні прогнози до 2030 року, де кадрова потреба коливається від 500 осіб у деескалаційному сценарії до 4 000 осіб у сценарії максимальної ескалації. Розроблено математичний алгоритм визначення обсягу державного замовлення з урахуванням кадрового відсіву та тривалості підготовки фахівців. Доведено потребу переходу від статичного планування штатів до динамічного управління кадровим ресурсом. Виявлено критичні інституційні виклики (відсутність військових судів, обмеження повноважень військової поліції), що штучно підвищують трудовитрати юридичного корпусу, та запропоновано шляхи їх подолання. Матеріали статті можуть бути використані під час формування і реалізації державної кадрової політики, зокрема під час формування державного замовлення на підготовку військових юристів. Стаття може бути корисною науковцям і аналітикам, які причетні до розроблення прогнозів, вироблення й обґрунтування державних рішень з питань кадрового менеджменту у військовій сфері. Напрямами подальших досліджень може бути розроблення рекомендацій щодо покращення правового забезпечення кадрового менеджменту у Збройних Силах України в умовах воєнного стану та мобілізації.

Ключові слова: військова юстиція, кадрове планування, кадровий менеджмент, державне замовлення, економетричне моделювання, правове навантаження, самовільне залишення частини, оптимізація.

Вступ (Introduction)

Кадровий менеджмент в оборонному секторі є критичним елементом підтримання боєздатності держави за умов тривалих військових конфліктів високої інтенсивності.

Традиційно військове кадрове планування фокусується на бойових спеціальностях, тоді як підрозділи забезпечення, зокрема юридична служба, часто комплектуються за залишковим або статичним принципом. Проте сучасна війна характеризується не лише технологічною складністю, а й гіпертрофованим правовим виміром.

Із 2022 року Збройні Сили України (ЗС України) стикнулися із безпрецедентним зростанням кількості особового складу на тлі глибокої трансформації національного та міжнародного законодавства. Це спровокувало експоненційне зростання правового навантаження за напрямами мобілізаційного, кримінального, дисциплінарного та міжнародного гуманітарного права [1].

Статистика свідчить про катастрофічний тиск на систему. Так, кількість випадків самовільного залишення частини (СЗЧ), зафіксованих правоохоронними органами, зросла з 6 988 у 2022 році до понад 161 000 за 10 місяців 2025 року, а накопичений масив задокументованих воєнних злочинів перевищив 240 000 епізодів станом на березень 2026 року.

Існуючі академічні дослідження та галузеві посібники (наприклад, DoD Strategic Workforce Planning Guide США або концепції планування НАТО) вказують на необхідність застосування методів дослідження операцій, таких як марковські ланцюги, системна динаміка та оптимізаційні моделі, для балансування попиту і пропозиції робочої сили. Однак більшість відомих моделей розраховані на стабільні умови мирного часу та не враховують різких мобілізаційних шоків, високої динаміки бойових втрат та тривалих часових інтервалів (від 4 до 6 років) на підготовку кваліфікованих офіцерів-юристів у вищих військових навчальних закладах [1].

Метою цієї статті є розроблення та практична апробація економетричного та

ISSN (print): 2786-9318
ISSN (online): 2786-9326
Military Science. Vol. 4 No. 2 (2026)

оптимізаційного інструментарію планування кадрового забезпечення військової юридичної служби, який пов'язує прогнозоване правове навантаження безпосередньо з обсягами державного замовлення на підготовку фахівців.

Методологічна основа (Methodological Framework)

Контур управління та загальна архітектура системи. Для забезпечення сталого та науково обґрунтованого відтворення кадрового потенціалу військової юстиції пропонується замкнений контур управління (рис. 1):

Для реалізації цієї логіки розроблено аналітичну систему, що складається з кількох взаємопов'язаних модулів (вхідні параметри, модель правового навантаження, балансова модель пропозиції, модуль оптимізації державного замовлення та сценарна імітація Монте-Карло).

Модель правового навантаження. Потреба у військових юристах на рік t (J_t) визначається через агреговане річне правове навантаження (L_t) та ефективний річний фонд робочого часу одного фахівця (H):

$$J_t = \frac{L_t}{H},$$

де H за нормативами ЗС України становить 1 600 годин на рік (з урахуванням щорічних відпусток, навчань, зборів та бойових ротацій).

Рисунок 1. Контур управління процесом планування кадрового резерву військових юристів

Теоретично загальна потреба може бути описана лінійною економетричною регресією:

$$J_t = \beta_0 + \beta_1 M_t + \beta_2 W_t + \beta_3 D_t + \beta_4 C_t + \beta_2 I_t + \varepsilon_t,$$

де:

M_t – обсяг мобілізаційних та кадрових спорів;

W_t – кількість військових кримінальних правопорушень (СЗЧ, непокора тощо);

D_t – обсяг дисциплінарних проваджень та перевірок;

C_t – обсяг задокументованих воєнних злочинів та міжнародних справ;

The Central Research institute
of the Armed Forces of Ukraine
ISSN (print): 2786-9318
ISSN (online): 2786-9326
Military Science. Vol. 4 No. 2 (2026)

I_t – індекс інтенсивності бойових дій;

ε_t – випадковий шок (білий шум).

Через обмеженість статистичних часових рядів за період активної фази воєнного стану (2022–2026 рр.) оцінка параметрів β_i за допомогою класичного методу найменших квадратів є статистично неспроможною.

Для вирішення цієї проблеми розроблено *нормативно-економетричну модель*, де параметри β_i замінюються на емпірично верифіковані нормативи трудомісткості супроводу однієї справи (T_i).

Тоді рівняння загального навантаження набуває вигляду:

$$L_t = M_t T_M + W_t T_W + D_t T_D + C_t T_C + O_t,$$

де:

T_M – норматив часу на мобілізаційну чи кадрову справу (20–30 годин);

T_W – час на кримінальне провадження військового характеру (60–120 годин);

T_D – час на дисциплінарний кейс та службове розслідування (10–25 годин);

T_C – час на збирання доказів та оформлення епізоду воєнного злочину для міжнародних інстанцій (5–20 годин);

O_t – фіксоване базове навантаження (нормотворчість, щоденне консультування, супровід поточних операцій), що оцінюється у діапазоні від 50 000 до 150 000 годин на рік для ЗС України загалом.

Для адаптації моделі до умов високої інтенсивності бойових дій запроваджено інтегральний коефіцієнт складності воєнного стану (K_t):

$$K_t = K_{t1} \cdot K_{t2} \cdot K_{t3},$$

де:

$$K_{t1} = \begin{cases} 1{,}0 - \textit{мирний час} \\ 1{,}3 - 1{,}5 - \textit{під час воєнного стану} \\ 1{,}6 - 2{,}0 - \textit{мобілізація (наступ)} \end{cases}$$ – коефіцієнт інтенсивності бойових дій;

$$K_{t2} = \begin{cases} 1{,}0 - \textit{робота в межах національного законодавства} \\ 1{,}2 - 1{,}4 - \textit{робота із залученням міжнародного законодавства} \end{cases}$$

– коефіцієнт складності правового поля;

$K_{t3} = 1{,}15 - 1{,}30$ – коефіцієнт кадрових втрат, відряджень та навчання. Цей параметр враховує не лише фізичні втрати, а й трудовитрати на супровід індивідуальних переміщень військовослужбовців за станом здоров'я чи сімейними обставинами, що вимагає детальної правової експертизи документів [2].

Остаточна прогнозна модель потреби у військових юристах ($J_{n,t}$) розраховується як:

$$J_{n,t} = \left(\frac{M_t T_M + W_t T_W + D_t T_D + C_t T_C + O_t}{H} \right) \cdot K_t.$$

Балансова модель пропозиції кадрів. Реальний кадровий потенціал військово-юридичної служби на момент часу t ($J_{e,t}$) формується з різних категорій персоналу з відповідними коефіцієнтами їхньої ефективної доступності:

$$J_{e,t} = J_{a,t} + 0{,}5 J_{r,t} + 0{,}7 J_{c,t} - J_{l,t},$$

де:

$J_{a,t}$ – чисельність штатних військових юристів, які виконують обов'язки безпосередньо

ISSN (print): 2786-9318
ISSN (online): 2786-9326
Military Science. Vol. 4 No. 2 (2026)

у військових частинах та органах управління;

$J_{r,t}$ – фахівці, що перебувають у резерві або проходять короткострокову підготовку (коефіцієнт ефективності 0,5);

$J_{c,t}$ – цивільний юридичний персонал, залучений за контрактом (коефіцієнт ефективності 0,7 через обмеження допуску до бойових розпоряджень та державної таємниці);

$J_{l,t}$ – тимчасові або безповоротні втрати (поранення, довготривале лікування, звільнення).

Дискретне рівняння кадрової динаміки описується за допомогою різницевого рівняння першого порядку з урахуванням тривалості освітнього процесу (часового інтервалу τ):

$$J_{a,t+1} = J_{a,t} + G_{t-\tau} - L_t,$$

де час підготовки τ становить від 4 років (рівень бакалавра) до 5,5 року (рівень магістра разом із первинною військовою підготовкою).

Кадрова потреба у військових юристах (G_t) визначається як:

$$G_t = J_{n,t+1} - J_{e,t}.$$

Відповідно до розробленої шкали індикаторів ризику, критичні значення розриву класифікуються таким чином:

$G_t \le 10\%$ – номінальне (безпечне) навантаження;

$10\% \le G_t \le 25\%$ – граничне перевантаження персоналу;

$25\% < G_t \le 40\%$ – системний ризик невиконання завдань;

$G_t > 40\%$ – критична деградація правового забезпечення кадрового менеджменту.

Модель оптимізації обсягу державного замовлення. Трансформація кадрової потреби G_t у щорічний обсяг державного замовлення (Q) вимагає врахування природного відсіву курсантів під час навчання, непрацевлаштування та зміни профілю діяльності.

Інтегральний коефіцієнт успішного випуску (K_g) оцінюється на рівні $K_g \approx 0{,}7$, тобто сукупні втрати в процесі підготовки становлять 25–30%.

Для визначення оптимальної траєкторії державного замовлення на горизонт планування T формулюється задача математичного програмування на інтервалі часу з обмеженнями.

Цільова функція мінімізує зважену суму квадратів кадрового дефіциту та амплітуди коливань державного замовлення (для уникнення перевантаження навчальних спроможностей вищих військових навчальних закладів (ВВНЗ):

$$\min C = \sum_{t=1}^{T} (G_t^2 + \alpha O_t^2)$$

за умов обмежень:

$O_t \le C_T$ – пропускна здатність інфраструктури;

$O_t \cdot C_s \le B$ – фінансові ліміти;

$S_S \in [Min, Max]$ – структурні пропорції напрямів підготовки,

де:

α – ваговий коефіцієнт штрафу за різку зміну обсягів набору;

T – горизонт планування (типове значення – 5 років).

Результати і обговорення (Results and Discussions)

Ретроспективний аналіз та верифікація вихідних даних. Для калібрування параметрів моделі використано верифіковану статистику правової системи України за період 2022–2026

The Central Research institute
of the Armed Forces of Ukraine

ISSN (print): 2786-9318
ISSN (online): 2786-9326
Military Science. Vol. 4 No. 2 (2026)

років (табл. 1).

Аналіз часових рядів підтверджує гіпотезу про експоненційне зростання правового тиску, що робить статичне планування кадрів непридатним для практичного застосування.

Розрахунок потреби для оперативного командування та ЗС України (2025–2026 рр.). Застосування базових нормативів часу (T_i) до агрегованих річних потоків справ дало такі результати (табл. 2).

Виходячи із сукупних річних трудовитрат (1 235 000 людино-годин) та річного фонду часу $H = 1600$ годин, базова потреба в юристах без урахування воєнних ускладнень становить:

$$J_b = \frac{1235000}{1600} \approx 773 \text{ особи.}$$

Таблиця 1. Статистика ключових показників правового навантаження

Показник / Рік	2022	2023	2024	2025	2026 (прогноз / факт)
Кримінальні провадження за фактом СЗЧ	6 988	17 658	67 840	161 461 (за 10 міс.)	> 180 000 (очікувано)
Вироки за ухилення від мобілізації	249	1 257	~ 1 500	> 2 500 (оцінка)	н/д
Дисциплінарні справи	115	676	604	н/д	н/д
Накопичена кількість воєнних злочинів (ОГП)	> 68 000	118 031	133 001	> 190 000	> 240 000 (станом на 19.03.2026)

Таблиця 2. Структура річного бюджету часу правової роботи ЗС України (базова оцінка на 2025–2026 р.)

Напрям діяльності (потік справ)	Обсяг справ на рік (N_i)	Опрацювання однієї справи (T_i)	Сукупні витрати часу (людино-годин)
A. Дисциплінарні провадження	3 000 – 5 000 справ	15–25 год	80 000
B. Військові кримінальні справи	10 000 – 15 000 справ	60–120 год	800 000
C. Мобілізаційні та кадрові спори	6 000 – 8 000 справ	25 год	175 000
D. Оперативний супровід бойових дій	постійне навантаження	–	50 000
E. Міжнародні та судові процеси	200 – 350 справ	300–600 год	100 000
F. Нормотворча та інструкторська робота	планова діяльність	–	30 000
РАЗОМ			1 235 000

При застосуванні системи коригувальних коефіцієнтів воєнного стану:

$K_1 = 1{,}5$ – коефіцієнт високої бойової готовності;

$K_2 = 1{,}3$ – коефіцієнт активності участі у процесах в Міжнародному кримінальному суді та міжнародних судах;

$K_3 = 1{,}25$ – коефіцієнт кадрових переміщень,

загальний інтегральний коефіцієнт становить:

$$K_t = 1{,}5 \cdot 1{,}3 \cdot 1{,}25 \approx 2{,}44.$$

Тоді уточнена реальна потреба у військових юристах для ЗС України на кінець 2025-го – початок 2026 років дорівнює:

ISSN (print): 2786-9318
ISSN (online): 2786-9326
Military Science. Vol. 4 No. 2 (2026)

$J_{n,2026} = 773 \cdot 2{,}44 \approx 1884$ особи (номінально 1800–1900 осіб).

Довгострокове сценарне прогнозування до 2030 року. Для побудови прогнозних оцінок до 2030 року використано рекурентну модель

$$X_{t+1} = X_t(1 + g_X)$$

за трьома базовими сценаріями (табл. 3).

Застосування нормативно-економетричної моделі дозволило розрахувати інтервали кадрової потреби військово-юридичної служби (табл. 5).

Оптимізація державного замовлення. Для перевірки балансової моделі розраховано сценарій подолання кадрового дефіциту з такими вхідними параметрами:

реальна кадрова потреба J_n становить 1 250 фахівців;

фактично наявний ресурс J_e – 820 фахівців;

наявний дефіцит ΔJ – 430 фахівців;

коефіцієнт відсіву та втрат у процесі навчання K_g становить 0,7. При цьому відсів курсантів – 10–20%, невипуск / непрацевлаштування – 5–10%, перепрофілювання – 5%;

горизонт планування T – 5 років.

Таблиця 3. Сценарні параметри прогнозу до 2030 року

Сценарій	Інтенсивність бойових дій	Мобілізаційні процеси	Навантаження справ (g_X)	Інтегральний коефіцієнт (K_t)
Low	Стабілізація / Деескалація	Зменшення обсягів	Спад: -10% на рік	1,2
Medium	Помірні активні операції	Стабільний плановий призов	Помірний ріст / плато: 2%	1,65
High	Ескалація та розширення	Нові масові хвилі	Стрімкий приріст: 15%	1,9

Таблиця 4. Прогнозована потреба у військових юристах до 2030 року за сценаріями розвитку безпекового середовища (осіб)

Сценарій / рік	2026	2027	2028	2029	2030
Low	650–800	600–750	550–700	500–650	500–600
Medium	1200–1500	1250–1600	1300–1700	1300–1750	1300–1800
High	2300–2800	2500–3100	2700–3400	2900–3700	3000–4000

Оптимальний щорічний обсяг державного замовлення для лінійного згладжування дефіциту становить:

$$Q = \frac{430}{0{,}7 \cdot 5} \approx 123 \text{ особи на рік.}$$

Таким чином, для стабілізації кадрового потенціалу військових юристів для ЗС України необхідно забезпечити сталий щорічний набір у обсязі 120–130 курсантів-юристів.

Крім кількісних параметрів, на основі аналізу структури справ визначено раціональну якісну (профільну) структуру державного замовлення (рис. 2).

Системна криза військового судочинства та перспективи військової поліції. Проведене моделювання доводить, що обсяг кадрової потреби напряму залежить від тривалості процесуальних дій (T_i). В Україні наявна серйозна системна деформація: за відсутності спеціалізованих військових судів справи про військові кримінальні правопорушення розглядаються судами загальної юрисдикції. Через хронічне перевантаження цивільних суддів прості справи щодо солдатських проступків затягуються на два, три, чотири і більше років. Це

ISSN (print): 2786-9318
ISSN (online): 2786-9326
Military Science. Vol. 4 No. 2 (2026)

призводить до колосальних часових витрат військових юристів на процесуальний супровід.

Аналіз міжнародного досвіду свідчить, що більшість держав із великими за чисельністю регулярними арміями, такі, наприклад, як США, Велика Британія та Канада, утримують автономні системи військових судів для оперативного розв'язання конфліктів у військовому середовищі.

Відновлення військових судів в Україні дозволило б знизити показник T_w щонайменше на 30–40%, відповідно зменшуючи сукупну потребу в персоналі на 150–200 штатних одиниць. Аналогічний інституційний розрив спостерігається у сфері досудового розслідування. Так, зареєстрований у Верховній Раді України законопроєкт про Військову поліцію (ухвалений за основу у 2024 році) наразі доопрацьовується профільним комітетом. Проте його фундаментальним недоліком є обмеження повноважень Військової поліції виключно оперативно-розшуковими заходами без права провадження досудового розслідування. Передача розслідуваних матеріалів до цивільних органів (ДБР, Нацполіція) консервує низьку швидкість процесу та високі трудовитрати.

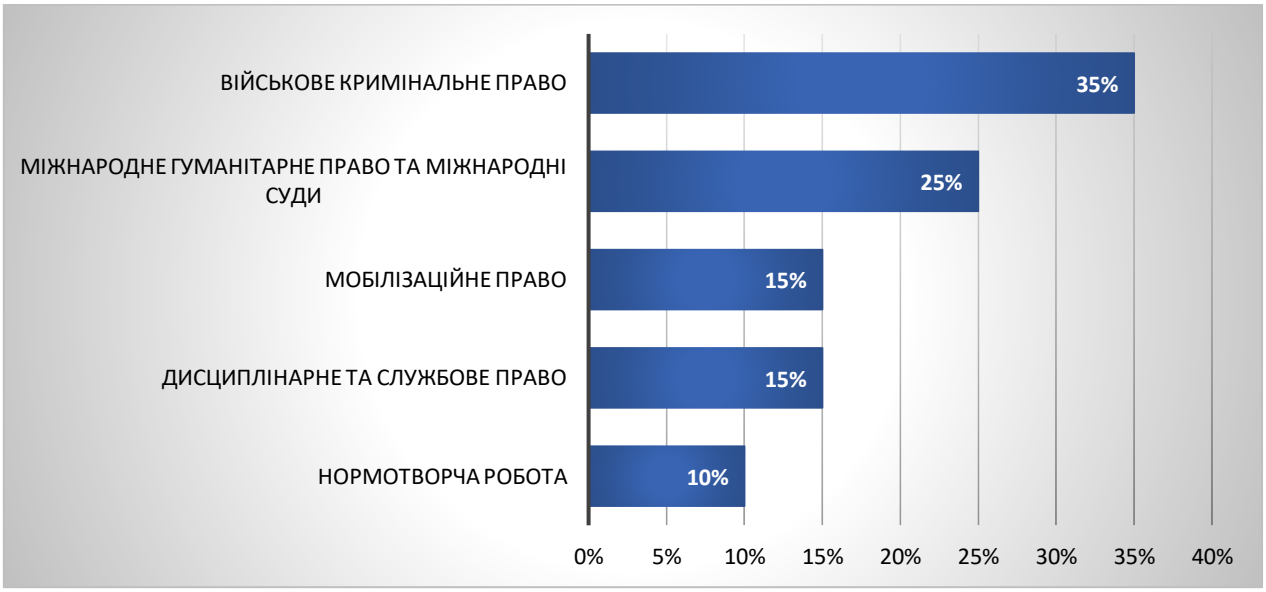

Рисунок 2. Оптимальний розподіл спеціалізацій у структурі державного замовлення на підготовку військових юристів

Надання Військовій поліції повноважень повноцінного досудового розслідування є критично необхідним для оптимізації військово-адміністративних процедур.

Судовий та позасудовий супровід СЗЧ та кадрових переміщень. Найбільшим джерелом кримінального навантаження на військових юристів тактичної ланки є супровід проваджень щодо СЗЧ. Практичні дослідження вказують, що в 95% випадків причинами СЗЧ є гострі міжособистісні конфлікти між військовослужбовцями та командуванням. Найчастіше це протистояння між молодими, призначеними після експрес-підготовки офіцерами (так званими "зеленими командирами") та досвідченими солдатами чи сержантами із багаторічним бойовим досвідом. Нездатність командирів вирішувати внутрішні конфлікти призводить до застосування формального інструменту фіксації СЗЧ.

Для військового юриста супровід СЗЧ складається з тривалих процедур (табл. 5).

Упровадження у практику військового управління процедур досудової медіації та позасудового врегулювання спорів безпосередньо в межах бойових бригад дозволило б суттєво розвантажити юридичний персонал тактичного рівня та попередити переростання

ISSN (print): 2786-9318
ISSN (online): 2786-9326
Military Science. Vol. 4 No. 2 (2026)

дисциплінарних проступків у тривалі кримінальні провадження.

Застосування розробленої моделі дозволяє подолати обмеження класичного економетричного аналізу за умов нестачі даних.

Замість OLS-оцінок, чутливих до дефіциту спостережень, нормативно-економетричний підхід спирається на детальний хронометраж робочих процесів військових юристів, що забезпечує високу точність планування навіть у кризові періоди.

Порівняння запропонованої архітектури з американською системою планування оборонних ресурсів (PPBE) та інструментами прогнозування цивільного персоналу DoD підтверджує наукову доцільність інтеграції попиту та пропозиції у межах єдиної моделі. Проте, на відміну від західних аналогів, наша модель прямо враховує динамічний характер бойових втрат та мобілізаційних шоків через систему коригувальних коефіцієнтів K_t, що робить її унікальним інструментом військового менеджменту в умовах війни високої інтенсивності.

Таблиця 5. Процесуальні етапи супроводу справ про СЗЧ та їхні наслідки

Процесуальний етап	Наслідки для сторін та правові наслідки
Формальна фіксація та службове розслідування	Припинення виплат грошового забезпечення військовослужбовцю, що є сигналом для родини; передача документів до ДБР
Реагування на адвокатські запити	Юридична служба зобов'язана надати детальну відповідь на запит адвоката військовослужбовця протягом п'яти робочих днів, що створює екстрене навантаження
Процедура добровільного повернення	Чинне законодавство дозволяє уникнути кримінальної відповідальності, якщо СЗЧ скоєно вперше, шляхом отримання "листа-відношення" від іншої частини та проходження через резервний батальйон
Судовий розгляд та доказування	Тривалі судові дебати; актуальним є питання можливості врахування ПТСР чи вигорання як пом'якшувальних обставин та доведення фактів свавілля командування

Висновок (Conclusion)

1. Реальна потреба у військових юристах має розраховуватися не на основі заздалегідь затвердженої штатної структури, а виходячи із динамічних параметрів правового навантаження, середнього часу опрацювання справ та специфіки оперативного середовища воєнного стану.

2. Уточнена потреба у юридичних кадрах для ЗС України на сучасному етапі воєнного стану становить 1 800–1 900 осіб. Побудований прогноз до 2030 року на основі сценарного підходу вказує на коливання цієї потреби у межах від 500 до 4 000 фахівців, що потребує високої гнучкості системи підготовки.

3. Розроблена балансова модель дозволяє трансформувати виявлений кадровий дефіцит у математично обґрунтовані показники державного замовлення для ВВНЗ. За поточних параметрів дефіциту оптимальний обсяг замовлення становить 120–130 курсантів щорічно з чітко визначеним галузевим профілем (35% – військове кримінальне право, 25% – міжнародне гуманітарне право).

4. Подолання кадрової кризи потребує інституційних реформ: відновлення системи військових судів та розширення повноважень Військової поліції в частині досудового розслідування. Це дозволить суттєво зменшити тривалість розгляду справ, розвантажити військових юристів та підвищити боєздатність ЗС України.

Рекомендації (Recommendations)

Матеріали статті можуть бути використані під час формування і реалізації державної

політики України, зокрема під час визначення пріоритетів розвитку системи кадрового менеджменту. Стаття може бути корисною науковцям і аналітикам, які причетні до розроблення прогнозів, вироблення й обґрунтування державних рішень з питань правового забезпечення кадрового менеджменту.

Напрямами подальших досліджень може бути розроблення рекомендацій щодо покращення функціонування системи правового забезпечення кадрового менеджменту в умовах правового режиму воєнного стану та мобілізації.

Конфлікт інтересів (Conflict of Interest)

Автори заявляють, що у них немає конкуруючих інтересів за тематикою статті.

Використані джерела

1. Ягунов, Д. (2026, березень). Злочинність та соціальний контроль в Україні у 2013–2025 роках: аналіз трансформації в умовах війни. *Вісник Донецького нац. ун-ту ім. Василя Стуса. Серія: Політичні науки*, 40–94. https://doi.org/10.31558/2617-0248.2026.11.7.
2. Пащенко, Є. М. (2024). Злочинність військовослужбовців ЗСУ та інших військових формувань України в умовах агресії росії проти України. Кримінологічний аспект. *Науковий вісник Ужгородського нац. ун-ту. Серія: Право*, *81* (2), 324–329. https://doi.org/10.24144/2307-3322.2024.81.2.50
3. Дмитренко, Н. А. (2022). *Детермінанти злочинності у Збройних Силах України.* https://web.archive.org/web/20220618113705id_/http://lawbulletin.oduvs.od.ua/archive/2021/23/26.pdf
4. Казначеєва, Д. В. (2023). Сучасні тенденції військової злочинності в Україні. Злочинність і протидія їй в умовах війни: глобальний, регіональний та національний виміри. *Збірник доповідей наук.-практ. конф. ХНУВС*, 101–105.
5. Карпенко, М., Фесенко, О., & Шнипко, О. (2022). До питання щодо суб'єктів військових кримінальних правопорушень. *Scientific notes of Lviv University of Business and Law, 33*, 247–254.
6. Колодяжний, М. (2023). Війна і злочинність в Україні: точки соціально-правового дотику. *In Omul, criminologia, ştiinţa,* 402–405.
7. Орлов, Ю. В. (2023). Тенденції у змінах криміногенної обстановки в Україні в умовах війни: від ординарної злочинності до кримінального радикалізму. *Вісник Кримінологічної асоціації України, 28* (1), 108–123.
8. Посашева, Д., & Предместніков, О. (2023). Аналіз законодавства щодо військових кримінальних правопорушень в Україні. *Grail of Science, 27*, 152–157.
9. *Про зареєстровані кримінальні правопорушення та результати їх досудового розслідування*. https://gp.gov.ua/ua/posts/pro-zareyestrovani-kriminalni-pravoporushennya-tarezultati-yih-dosudovogo-rozsliduvannya–2
10. Офіс Генерального прокурора. (2025, 5 лист.). *Понад 190 тисяч воєнних злочинів: Офіс Генпрокурора представив Комісії ООН масштаби злочинів рф проти України.*. https://gp.gov.ua/ua/posts
11. *Ротація та переміщення військовослужбовців* – Адвокати ЗС України. (Доступ отримано 11 травня, 2026). https://pravo-ua.com/mobilizayion/rotacziya/

References

1. Yagunov, D. (2026, Mar.). Crime and social control in Ukraine in 2013-2025: analysis of transformation in wartime conditions. *Bulletin of the Vasyl Stus Donetsk National University. Political Science Series*, 40–94. https://doi.org/10.31558/2617-0248.2026.11.7.
2. Pashchenko, E. M. (2024). Crime of servicemen of the Armed Forces of Ukraine and other

ISSN (print): 2786-9318
ISSN (online): 2786-9326
Military Science. Vol. 4 No. 2 (2026)

military formations of Ukraine in the context of Russian aggression against Ukraine. Criminological aspect. *Scientific Bulletin of the Uzhhorod National University, LAW Series*, *81* (2), 324–329. https://doi.org/10.24144/2307-3322.2024.81.2.50
3. Dmytrenko, N. A. (2022). *Determinants of crime in the Armed Forces of Ukraine.* https://web.archive.org/web/20220618113705id_/http://lawbulletin.oduvs.od.ua/archive/2021/23/26.pdf.
4. Kaznacheeva, D. V. (2023). Modern trends in military crime in Ukraine. Crime and counteraction to it in wartime: global, regional and national dimensions. *Collection of supplementary scientific and practical conferences. KhNUVS*, 101–105.
5. Karpenko, M., Fesenko, O., & Shnipko, O. (2022). On the issue of subjects of military criminal offenses. *Scientific notes of Lviv University of Business and Law*, *33*, 247–254.
6. Kolodyazhny, M. (2023). War and crime in Ukraine: points of socio-legal contact. *In Omul, criminologia, stiințа*, 402–405.
7. Orlov, Y. V. (2023). Trends in changes in the criminogenic situation in Ukraine in wartime: from ordinary crime to criminal radicalism. *Bulletin of the Criminological Association of Ukraine*, *28* (1), 108–123.
8. Posasheva, D., & Predmestnikov, O. (2023). Analysis of legislation on military criminal offenses in Ukraine. *Grail of Science, 27,* 152–157.
9. *On registered criminal offenses and the results of their pre-trial investigation*. https://gp.gov.ua/ua/posts/pro-zareyestrovani-kriminalni-pravoporushennya-tarezultati-yih-dosudovogo-rozsliduvannya–2
10. Prosecutor General's Office. (2025, Nov. 5). *Over 190 thousand war crimes: The Prosecutor General's Office presented the scale of the Russian Federation's crimes against Ukraine to the UN Commission.* https://gp.gov.ua/ua/posts
11. *Rotation and transfer of military personnel* – Lawyers of the Armed Forces of Ukraine.(Accessed May 11, 2026). https://pravo-ua.com/mobilizayion/rotacziya/

Methodology for Determining and Forecasting the Need for Military Lawyers under Martial Law and Mobilization Conditions

Yuriy Husak
Doctor of Military Sciences, Professor
Professor of the Department of Information and Analytical Technologies
Institute of Information and Communication Technologies and Cyber Defense
National Defense University of Ukraine
03049, Povitrianykh Syl Avenue, 28, Kyiv, Ukraine
e-mail: y.husak1512@gmail.com
ORCID: 0000-0002-3423-2112

Denys Kanduev
Candidate of Law
Department of the Main Directorate for Support of Missile Programs
of the Armed Forces of Ukraine
03049, Povitrianykh Syl Avenue, 6, Kyiv, Ukraine
e-mail: kanduevdenis@gmail.com
ORCID: 0009-0000-5827-8599

The Central Research institute
of the Armed Forces of Ukraine

ISSN (print): 2786-9318
ISSN (online): 2786-9326
Military Science. Vol. 4 No. 2 (2026)

Mariia Yarmolchyk
PhD, Associate Professor
Head of Research Laboratory
State University "Kyiv Aviation University"
03048, Medova Street, 1, Kyiv, Ukraine
e-mail: LinkinFan357@ukr.net
ORCID: 0000-0001-9917-0189

Abstract. The relevance of the article is due to the fact that in the conditions of large-scale armed aggression of the Russian Federation against Ukraine, when the legal regime of martial law is introduced and mobilization is underway, unprecedented pressure is exerted on the military command and control bodies (MCB), which transforms the structure and intensity of the legal load. This article is aimed at the development and practical testing of econometric and optimisation tools for planning the staffing of the military legal service. The key feature of the developed approach lies in directly linking the projected legal workload with the volumes of state training orders for personnel. Classical staffing and organizational approaches to planning the number of legal personnel are ineffective in the conditions of dynamic changes in the state of the Russian-Ukrainian war. The article develops a methodological approach to assess the real need for military lawyers, forecasting personnel dynamics until 2030 and optimizing the volumes of the state order for the training of military lawyers under martial law and mobilization. The study combines regulatory and econometric modeling of labor costs, dynamics of personnel balance and optimization modeling within the framework of a quadratic objective loss function. For long-term planning, a scenario approach and elements of simulation modeling are used. The structure and standards of the legal workload for the Armed Forces of Ukraine (AFU) have been verified. The real need for lawyers for the period 2025–2026 (1,800–1,900 people) has been calculated and scenario forecasts have been built until 2030, where the personnel need ranges from 500 people in the de-escalation scenario to 4,000 people in the maximum escalation scenario. A mathematical algorithm has been developed to determine the volume of the state order, taking into account personnel attrition and the duration of specialist training. The need to transition from static staff planning to dynamic human resource management has been proven. Critical institutional challenges (the absence of military courts, restrictions on the powers of the military police) that artificially increase the labor costs of the legal corps have been identified, and ways to overcome them have been proposed. The materials of the article can be used during the formation and implementation of state personnel policy, in particular during the formation of a state order for the training of military lawyers. The article may be useful to scientists and analysts involved in the development of forecasts, development and justification of state decisions on personnel management in the military sphere. Directions for further research may be the development of recommendations for improving the legal support of personnel management in the Armed Forces of Ukraine under martial law and mobilization.

Keywords: military justice, personnel planning, personnel management, state order, econometric modeling, legal burden, SZCH, optimization.